

IN DEZE NIEUWSBRIEF

EUROPEES VAKBONDSNIEUWS

Communicatie-strategie voor Europese ondernemingsraden

1

INVITATION 24/09/2020 (10:00-13:00) EUROPEAN CONFERENCE ON UNDECLARED WORK IN CONSTRUCTION

2

NIEUWS UIT EUROPA

15 lidstaten vragen SURE leningen aan ter waarde van 81,4 miljard euro

3

Europees herstelplan nog geen gelopen race

4

LEESTIP

Can collective bargaining help close the gender wage gap for women in non-standard jobs?

5

INTERNATIONAAL VAKBONDSNIEUWS

Verkiezingsfraude en protesten in Wit Rusland

5

VERDIEPING

Brexit en EU "readiness" maatregelen

6

EUROPEES VAKBONDSNIEUWS

Communicatie-strategie voor Europese ondernemingsraden

Door de Corona-crisis zijn we met onze neus op het feit gedrukt dat er goede elektronische communicatiemogelijkheden bestaan voor internationale vergaderingen. Daarmee wordt fysiek bij elkaar komen niet overbodig, maar beschikken we over extra mogelijkheden voor informatie-uitwisseling en besluitvorming. Op **2 juli 2020** hebben het Europese vakbondsinstituut (ETUI) en de grafische sector van UNI Europa daarover een Zoom-Webinar georganiseerd voor leden van Europese ondernemingsraden (EOR) en vakbondsnetwerken in bedrijven (TUA – Trade Union Alliances). In het Webinar kwamen ervaringen aan bod via bijdragen van Europese en nationale vakbonden, ILO en enkele internationaal opererende bedrijven.

Voor Zero's is het hebben van een goede communicatie-strategie belangrijk. Daarbij moet aandacht worden besteed aan de verschillende stakeholders: (centraal) management, toezichthoudende organen, nationale en Europese vakbonden, werknemers en hun vertegenwoordigers in de verschillende landen en "de buitenwereld". Europese vakbonden (ETUC, ETUI en ETUF's) bieden daarbij de nodige ondersteuning. Zo heeft ETUI voor EOR's een serie praktijkboekjes gepubliceerd. In het boekje "*How to organise your communications network*" (digitaal en fysiek verkrijgbaar bij ETUI, ook in het Nederlands: "*Hoe organiseer je een communicatienetwerk?*") is meer informatie met praktische tips te vinden over EOR-communicatie. Tijdens het Webinar werd aan verschillende aspecten van deze communicatie-strategie aandacht besteed door ETUI en UNI Graphical. Ook werden verschillende digitale tools toegelicht en tips en tricks gegeven om op een aantrekkelijke en efficiënte manier digitaal te communiceren in internationale settings. Daarbij speelt uiteraard ook het taalprobleem een belangrijke rol. Taal is en blijft voortdurend een rol spelen bij internationale communicatie en samenwerking. Gelukkig zijn er inmiddels verschillende mogelijkheden om ook tijdens elektronische bijeenkomsten van EOR's simultaan te vertalen. Een bekend voorbeeld is het vakbonds-georiënteerde **translate4U**, dat o.m. vertaaldiensten op afstand biedt. Dit is ontstaan door de Corona-crisis.

Daarnaast is er o.m. een gratis vertaaltool **DeepL**, waarmee documenten vertaald kunnen worden. Van de verschillende digitale vergadertools biedt **Zoom** momenteel verreweg de meeste mogelijkheden om online met vertalers te werken. Op dit moment is er ruimte voor maximaal negen verschillende talen.

Vanuit de ILO werden vooral ervaringen gedeeld over de wijze waarop je digitaal met elkaar communiceert (o.m. normen) en werden voorbeelden gegeven van mogelijkheden voor samenwerking "op afstand" en daarvoor beschikbare tools.

Een verhaal apart is ook de wijze waarop we communiceren met behulp van onze smartphones. Door in plaats van het overbekende WhatsApp (servers in de V.S.) bijvoorbeeld gebruik te maken van de app **Telegram** (servers in Berlijn), kun je persoonlijke en zakelijke communicatie beter gescheiden houden. Telegram beschikt bovendien over enkele aantrekkelijke extra's (zoals geheime gesprekken), die de tool ook voor gebruik door EOR's en andere internationale gremia zeer geschikt lijken te maken. Ook in internationale settings zijn daarmee goede ervaringen opgedaan.

Het was een goede zaak dat de organisatoren van het Webinar bij de doelgroepen ook de zgn. Trade Union Alliances (TUA) hadden meegenomen. Dat zijn netwerken van vakbondsmensen (kaderleden, bestuurders/officials) uit de verschillende landen waar een bedrijf actief is. Je zou die TUA's een beetje kunnen vergelijken met de kadergroepen die in een aantal grote Nederlandse bedrijven actief zijn naast de gekozen medezeggenschap. UNI Europa heeft aan de wieg gestaan van het TUA-initiatief (o.m. in EWC Guidelines) en maakt zich hard om dergelijke netwerken op te zetten in de internationaal/Europees opererende bedrijven in de sectoren waarin UNI actief is. Dit laatste verdient zeker navolging door andere ETUF's die te maken hebben met dit soort bedrijven.

We kijken terug op een zeer informatief en boeiend Webinar, dat zeker voor herhaling en verdieping vatbaar is.

Ernst Kuntz, kaderlid

INVITATION 24/09/2020 (10:00-13:00) EUROPEAN CONFERENCE ON UNDECLARED WORK IN CONSTRUCTION

Geef je op voor de video conferentie over "undeclared work" in de bouwsector. De conferentie vormt de afsluiting van een project van onze Europese vakbondskoepel in de bouwsector, de EFBH, samen met de FIEC (de Europese bouw werkgevers). Sociale partners in de bouwsector uit 5 à 6 EU landen hebben meegedaan. Helaas wilden de Nederlandse werkgevers in de bouwsector, Bouwend Nederland, niet actief deelnemen aan het project, maar het belooft desalniettemin een hele interessante conferentie te worden, waar sociale partners gezamenlijk aanbevelingen aan de EU politiek zullen bespreken!

[EN] TO REGISTER FOR THE EUROPEAN CONFERENCE ON UNDECLARED WORK YOU CAN CLICK ON THIS [LINK](#) OR THE IMAGE BELOW

[FR] POUR VOUS INSCRIRE À LA CONFÉRENCE EUROPÉENNE SUR LE TRAVAIL NON DÉCLARÉ, VOUS POUVEZ CLIQUER SUR CE [LIEN](#) OU L'IMAGE CI-DESSOUS

[DE] Um sich für die europäische Konferenz für nicht angemeldete Arbeit anzumelden, können Sie auf diesen [Link](#) oder das Bild unten klicken

[NL] OM JE TE REGISTREREN VOOR DE EUROPESE CONFERENTIE OVER ZWARTWERK, KAN JE OP DEZE [LINK](#) KLIKKEN OF HET BEELD HIERONDER

[ES] PARA INSCRIBIRSE EN LA CONFERENCIA EUROPEA SOBRE TRABAJO NO DECLARADO, Haga [CLIC](#) EN ESTE ENLACE O EN LA IMAGEN A CONTINUACIÓN

[DA] TIL REGISTRERING TIL DEN EUROPÆISKE KONFERENCE FOR UDEKLARERET ARBEJDE KAN DU KLIKE PÅ DENNE [LINK](#) ELLER BILLEDEN Nedenfor

[IT] PER REGISTRARTI ALLA CONFERENZA EUROPEA SUL LAVORO SOMMERSO SEGNALATO PUOI FARE CLIC SU QUESTO [LINK](#) O SULL'IMMAGINE QUI SOTTO

[RO] PENTRU A VĂ ÎNREGISTRA LA CONFERENȚA EUROPEANĂ privind MUNCA nedeclarată faceți click pe acest [LINK](#) SAU PE IMAGINEa DE mai jos

[BG] ЗА да се РЕГИСТРИРАТЕ ЗА ЕВРОПЕЙСКАТА КОНФЕРЕНЦИЯ ЗА НЕДЕКЛАРИРАНИЯ ТРУД МОЖЕ ДА КЛИКНЕТЕ ВЪРХУ ТОЗИ [ЛИНК](#) ИЛИ НА ИЗОБРАЖЕНИЕТО ПО ДОЛУ

OF : [KLIK HIER OM AAN TE MELDEN](#)

NIEUWS UIT EUROPA

15 lidstaten vragen SURE leningen aan ter waarde van 81,4 miljard euro

Het SURE instrument voor tijdelijke steun om het risico op werkloosheid in noodsituaties te beperken is bedoeld om banen en werkenden te beschermen tegen de gevolgen van de coronacrisis. Dat betekent niet dat werkenden direct een beroep op de SURE steun kunnen doen, lidstaten kunnen een lening aanvragen bij de Europese Commissie.

Het gaat om leningen ter waarde van maximaal 100 miljard euro die door de EU tegen gunstige voorwaarden worden verstrekt aan de lidstaten. Met die leningen kunnen lidstaten de stijging van de overheidsuitgaven opvangen die wordt veroorzaakt door de invoering of uitbreiding van nationale regelingen voor werktijdverkortingsregelingen en andere soortgelijke maatregelen voor werknemers en zelfstandigen als gevolg van de coronacrisis.

Om die SURE leningen aan de lidstaten te financieren, gaat de Europese Commissie zelf leningen aan op de financiële markten. Dit kan ze doen op basis van een vrijwillig garantiesysteem van alle lidstaten. Dit garantiesysteem dient om de nodige capaciteit te verwerven en tegelijk een behoudzame financiering van het SURE-instrument te waarborgen. Daarom moeten de toegezegde garanties van de andere lidstaten ook minimaal 25% van het maximumbedrag van het SURE instrument (100 miljard euro) bedragen.

Als de Commissie met deze garanties zelf geld opgehaald heeft op de financiële markten, verstrekt de Commissie vervolgens weer leningen tegen die gunstige voorwaarden aan de lidstaten. Lidstaten, die zelf tegen een hogere rente leningen zouden moeten aangaan op de financiële markten kunnen op deze manier profiteren van de sterke kredietrating en lage leningskosten van de EU.

Als een lidstaat financiële SURE steun vraagt, gaat de Europese Commissie eerst na in hoeverre de stijgende overheidsuitgaven rechtstreeks verband houden met de invoering of uitbreiding van werktijdverkortingsregelingen en soortgelijke maatregelen voor werknemers en zelfstandigen. Vervolgens toetst de Europese Commissie het bedrag, de maximale gemiddelde looptijd, de prijsstelling en de technische uitvoeringsvoorschriften van de lening en dient dan bij de Raad (alle lidstaten) een voorstel in voor een besluit betreffende de financiële bijstand aan de aanvrager-lidstaat.

[Op 24 augustus bleek dat de Europese Commissie bij de Raad voorstellen ingediend heeft tot toekenning van financiële SURE steun voor een bedrag van 81,4 miljard euro aan 15 lidstaten.](#)

Het betreft:

- België: 7,8 miljard euro
- Bulgarije: 511 miljoen euro
- Tsjechië: 2 miljard euro
- Griekenland: 2,7 miljard euro
- Spanje: 21,3 miljard euro
- Kroatië: 1 miljard euro
- Italië: 27,4 miljard euro
- Cyprus: 479 miljoen euro
- Letland: 192 miljoen euro
- Litouwen: 602 miljoen euro
- Malta: 244 miljoen euro
- Polen: 11,2 miljard euro
- Roemenië: 4 miljard euro
- Slowakije: 631 miljoen euro
- Slovenië: 1,1 miljard euro

Ook Portugal en Hongarije hebben al een formeel verzoek ingediend, die verzoeken worden nu beoordeeld. Lidstaten die nog geen formeel verzoek hebben ingediend, kunnen dat nog doen.

Nederland heeft nog geen aanvraag voor SURE steun ingediend. Dit is op zich niet vreemd, want Nederland kan, eveneens als bijvoorbeeld Duitsland, zelf tegen gunstiger voorwaarden geld lenen op de financiële markten. Wel staat Nederland garant voor het SURE instrument. De totale Nederlandse garantie voor SURE, op basis van de maximale uitleencapaciteit van het instrument, zal in 2020 als een aparte garantie (ter waarde van 5,7 miljard euro) worden opgenomen in de Financienbegroting. De garantie zal lopen tot 2053. Dit maakt het mogelijk voor de Europese Commissie om uit hoofde van het SURE-instrument looptijden aan te bieden die aansluiten bij het de gewenste financieringsstrategie van de aanvragende lidstaten, en zo de financieringslasten van de publieke schuld zoveel mogelijk te beperken.

Europees herstelplan nog geen gelopen race

Op 21 juli bereikte de buitengewone Europese Raad na dagen vergaderen [een akkoord](#) op het Europees herstelplan en de Europese Meerjarenbegroting. In aanloop naar de top was er met name heel veel aandacht voor Nederland en de opstelling van premier Rutte. De zogenaamde frugal four of vrekke vier (Nederland, Oostenrijk, Denemarken, Zweden) zorgden in de maanden voorafgaand aan het akkoord voor veel ongenoegen in Brusselse kringen. Het Europees Verbond van Vakvereniging (ETUC) is [gematigd positief](#) over het akkoord. Het is voor werknemers goed dat er akkoord op een Europees herstelplan is, met name voor werknemers in sectoren die hard geraakt worden door de coronacrisis. Echter het EVV is over een aantal aspecten van het akkoord minder te spreken, zo is onder andere het verzwakken van de rule of law niet goed te keuren, ook hekelt het EVV het korten op het just transition fonds. Naast het EVV is ook het Europees Parlement niet te spreken over een aantal onderdelen van het akkoord, het EP is van mening dat de lange termijn agenda van de Unie niet losgelaten mag worden. Met [de resolutie](#) van het EP zullen de onderhandelingen met de Raad over een akkoord starten, de verwachting is dat het Duits voorzitterschap probeert de onderhandelingen nog voor het eind van dit jaar af te sluiten. Hieronder in het kort een aantal punten uit het juli akkoord.

NextGenerationEU (coronaherstelfonds)

- Ook Nederland kan in aanmerking komen voor geld, hiervoor moet een nationaal plan ingediend worden (volgens eerste berekeningen kan Nederland in aanmerking komen voor 5-6 miljard euro).
- De lidstaten stellen nationale plannen voor herstel en veerkracht op waarin de hervormings- en investeringsagenda van de betrokken lidstaat voor de jaren 2021-2023 wordt vastgelegd. De plannen worden binnen twee maanden na de indiening ervan door de Commissie beoordeeld. Voor de criteria betreffende de consistentie met de landspecifieke aanbevelingen¹, het versterken van het groeipotentieel, *het scheppen van banen en de economische en sociale veerkracht van de lidstaat* moet het hoogste puntenaantal bij de beoordeling worden behaald. Een effectieve bijdrage aan de groene en digitale transitie is eveneens een voorwaarde voor een positieve beoordeling.
- In de landspecifieke aanbevelingen voor Nederland staat o.a. aanpak van bestaande tekorten aan gezondheidswerkers; effecten van de coronacrisis op de werkgelegenheid en de sociale effecten van de crisis beperken en adequate sociale bescherming van zelfstandigen stimuleren; en agressieve fiscale planning aanpakken.
- Er komt een noodrem/handrem (waar Rutte veel van verwacht) Indien bij wijze van uitzondering een of meer lidstaten van oordeel zijn dat er ernstige afwijkingen zijn wat betreft het op bevredigende wijze halen van de betrokken intermediaire doelen en streefdoelen, kunnen zij de voorzitter van de Europese Raad verzoeken om de aangelegenheid voor te leggen aan de volgende Europese Raad. Commissie verwacht dat dreiging hiervan al voldoende is om hervormingen in gang te laten zetten (Let wel sinds start Semester in 2010 boeken lidstaten mondigesmaat vooruitgang op de zogenoemde hervormingen ook landen als Nederland). MFK (2021-2027) Europese meerjarenbegroting
- Behoud Nederlandse afdrachtskorting (van 1,57 miljard euro naar 1,92 miljard euro)
- Van de Europese douane-inkomsten uit Rotterdamse haven mag 25% (i.p.v. 20%) gehouden worden als eigen inkomsten.
- Rechtstaat is afgezwakt, oorspronkelijk was de inzet geen geld als lidstaat zich niet aan principes rechtstaat houdt (denk Hongarije/Polen) nu is de clause enorm afgezwakt. Als de Commissie constateert dat er 'duidelijke algemene tekortkomingen zijn in het behoorlijk bestuur van de autoriteiten van de lidstaten m.b.t. eerbiediging rechtstaat' kan zijn maatregelen voorstellen die gekwalificeerde meerderheid vereisen.
- Minder subsidies (390 miljard euro subsidies i.p.v. van de oorspronkelijke 500 miljard die lidstaten niet terug hoeven te betalen en 360 miljard euroleningen, deze moeten tegen 2058 terugbetaald zijn)
- Er wordt start gemaakt met eigen Europese middelen. Volgend jaar komt er een heffing op niet-gerecycled plastic, Commissie maakt voorstellen voor CO2heffing en heffing op digitale diensten. Mogelijk nieuwe eigen middelen zoals belasting op financiële transacties wordt ook weer genoemd (check met onze pensioenfondsen!). Ook optie is uitbreiden emissiesysteem naar maritieme en luchtvaartsector.

We zullen in de nieuwsbrief aandacht blijven besteden aan de lopende onderhandelingen.

¹ Landspecifieke aanbevelingen krijgt elke lidstaat in het kader van het Europees Semester dat is een Europees economische en budgettaire beleidsproces. Aanbevelingen strekken zich uit van het op orde brengen van de begroting tot ook aanbevelingen op pensioenen en andere arbeidsmarktzaken. Lidstaten horen aanbevelingen uit te voeren, er zijn tot nu toe geen sancties om lidstaten eraan te houden.

LEESTIP

OECD heeft leuk rapport opgesteld hoe collectieve onderhandelingen kunnen bijdragen aan de verkleining van de loonkloof m/v.
[Can collective bargaining help close the gender wage gap for women in non-standard jobs?](#)

INTERNATIONAAL VAKBONDSNIEUWS

Verkiezingsfraude en protesten in Wit Rusland

Nationale verkiezingen Wit Rusland op 9 augustus.

Het is inmiddels al weer meer dan drie weken geleden dat er nationale verkiezingen waren in Wit Rusland. Daarbij moest een nieuwe president worden gekozen. De uitslag van de verkiezingen was dat de zittende Loekashenko – die sinds 1994 aan de macht is – tot winnaar werd verklaard ondanks de overduidelijke aanwijzingen dat een meerderheid van de bevolking tegen hem had gestemd.

Toenemende protesten en overheids geweld

De vreedzame protesten die zich sinds die tijd elke dag hebben voorgedaan, zijn beantwoord met ongekend excessief geweld. Verschillende vakbondsleiders van de onafhankelijke vakbonden zijn gearresteerd en extreem mishandeld nadat ze hadden deelgenomen aan de stakingen als protest tegen de vervalste verkiezingen. Ondanks de repressie gaan de protesten van de bevolking door, overal in het land vinden nu spontane stakingen plaats. Wij kunnen de eisen van de bevolking van Belarus voor eerlijke verkiezingen alleen maar respecteren.

Dictator in het nauw

De druk op Loekashenko in Wit Rusland en daarbuiten neemt nog steeds toe, de protesten komen nu in een cruciale fase. Dit vergroot zowel de kans op succes als wel – zoals we vandaag de dag zien – het risico van arrestaties van de stakingsleiders en het risico van gewelddadige onderdrukking van de protesten en stakingen naarmate het regime verder in het nauw wordt gedreven.

FNV solidair met collega's in Belarus

FNV besteedt de nodige aandacht aan de gebeurtenissen in Belarus. De onafhankelijke vakbeweging daar heeft al sinds de jaren 90 onze solidariteit en steun, we hebben veel met ze samengewerkt. Ook in de huidige gebeurtenissen spelen de onafhankelijke vakbonden en hun leiders een belangrijke rol. Reden genoeg voor een hart onder de riem van onze voorzitter Han Busker aan zijn collega van de vakcentrale BKDP uit Belarus. Ook heeft de FNV minister Blok gemaand tot meer druk (via de EU) op het regime van Belarus.

FNV bezorgd

De bevolking van Belarus heeft het recht haar toekomst te bepalen. De FNV is solidair met de bevolking van Belarus in haar verlangen haar democratische grondrechten uit te oefenen. De FNV steunt met name de collega vakbonden en de werknemers in hun acties voor meer democratie. En we zijn dan ook bezorgd over de toenemende repressie van deze acties en de bemoeienis van grote buur Rusland.

Protestactie internationale vakbeweging

Het Wit-Russische regime moet weten dat de wereld toekijkt, dat geweld geen optie is en dat het recht om te staken en protesteren moet worden gerespecteerd. Vakbondscollega's en vrienden van de onafhankelijke vakbeweging, BKDP, in Wit Rusland doen een beroep op de internationale vakbeweging en andere sympathisanten om de komende week vreedzaam te protesteren bij de Wit Russische Ambassades in de wereld.

FNV doet mee op vrijdag 4 september

FNV roept daarom haar leden en andere sympathisanten op om op [vrijdag 4 september](#) a.s. vreedzaam te protesteren bij de Wit Russische Ambassade in Den Haag, waarbij we de ambassadeur van Wit Rusland een verklaring willen aanbieden. Hiermee willen we speciaal aandacht vragen voor de arbeiders in Wit-Rusland en hun recht om te staken voor democratie.

Oproep aan minister Blok van Buitenlandse Zaken

Zoals gezegd, de FNV heeft haar bezorgdheid over de situatie in Wit Rusland overgebracht aan minister Blok van Buitenlandse Zaken. Mede namens onze collega's van de vrije vakbonden in Belarus verwacht de FNV van onze minister van Buitenlandse Zaken dat hij bij de Europese Unie aandringt om passende maatregelen richting de autoriteiten van Belarus te nemen en de EU-betrekkingen met Wit-Rusland te herzien. Dus invoering van sancties voor verkiezingsfraude en -geweld, alsook opschorting van de samenwerking met het land, zoals bv binnen het Oostelijk Partnerschap.

Steun nodig voor maatschappelijke organisaties

Het versterken van de steun aan het Wit-Russische maatschappelijk middenveld – met inbegrip van onafhankelijke vakbonden – en het stopzetten van financiële steun van de EU aan de regering en door de staat gecontroleerde projecten – ook via multilaterale ontwikkelingsbanken – moet ook dringend aan de orde worden gesteld. En tenslotte het vrijlaten van iedereen die sinds 9 augustus om politieke redenen is vastgezet. Eerdere [berichten](#) van FNV hierover.

VERDIEPING

Brexit en EU “readiness” maatregelen

De onderhandelingen tussen de EU en het VK over de Brexit schieten niet op *“because of the UK’s uncompromising and, to be frank, unrealistic attitude”* aldus de Franse minister van buitenlandse zaken [Le Drian op 31 augustus jl.](#) De hoofdonderhandelaar van de EU, Barnier, merkte ook al op dat er nog geen enkel compromisvoorstel van het VK op tafel lag over de heikele onderwerpen van staatssteun en visserij. De onderhandelaar van het VK, Frost, suggereerde dat een “no deal” in de maak was als de EU eraan zou vasthouden dat het VK gebonden blijft aan de EU regels inzake staatssteun en EU visserij toegang moet geven tot de VK wateren op dezelfde wijze als onder het huidige Gemeenschappelijke Visserij Beleid.

Zoals bekend verlaat het VK de EU interne markt eind 2020 en zal de handel tussen de EU en het VK vanaf dat moment gereguleerd worden door het algemene WTO handelsregime, als er voordien geen aparte handelsovereenkomst tussen het VK en de EU gesloten is. Formeel zegt het VK nog steeds aan te sturen op een concept handelsovereenkomst tegen eind september, terwijl de Europese Top van 15 en 16 oktober gereserveerd staat als de laatste mogelijkheid voor de staatshoofden en regeringsleiders van de EU lidstaten om hun OK aan de concept-handelsovereenkomst met het VK te geven, willen hun nationale parlementen vóór eind 2020 de concept overeenkomst kunnen ratificeren.

Kortom, de kans op een “deal” wordt met de dag kleiner. Om de EU lidstaten voor te bereiden, heeft de Europese Commissie in juli al een Mededeling [“Getting ready for changes Communication on readiness at the end of the transition period between the European Union and the United Kingdom”](#) gepubliceerd.

Deze Mededeling bevat een overzicht van de zogenoemde “readiness” maatregelen: maatregelen die ongeacht de uitkomst van de onderhandelingen met het VK- altijd nodig zijn en zo burgers, overheidsdiensten, ondernemingen en andere stakeholders voor te bereiden. De Commissie benadrukt dat het verlaten van de interne markt en de douane-unie door het VK leidt tot extra handelsbelemmeringen en belemmeringen voor de grensoverschrijdende mobiliteit van personen, zowel aan VK als aan EU-zijde. Daarom bevat deze Mededeling een verwijzing naar het overzicht met [59 door de Commissie opgestelde specifieke “readiness” maatregelen](#). De lijst is nog niet compleet, in totaal worden het 102 specifieke “readiness” maatregelen. En heeft de Commissie een aparte [checklist voor bedrijven](#) opgesteld.

In deze Mededeling gaat de Commissie meer in het algemeen in op de volgende terreinen:

A. Goederenhandel

De Commissie geeft expliciet aan dat de “readiness” maatregelen niet van toepassing zijn op handel tussen de EU en Noord-Ierland, zoals beschreven in het Protocol Ierland en Noord-Ierland. Voor de overige goederenhandel tussen de EU en het VK zullen er douaneformaliteiten komen, die leiden tot hogere administratieve lasten. Ook als er afspraken worden gemaakt over het handelsdeel van de toekomstige relatie tussen de EU en het VK, zullen onder meer (grens)controles noodzakelijk zijn. Daarnaast zal de oorsprong van goederen moeten worden aangetoond om gebruik te kunnen maken van preferentiële behandeling in eventuele afspraken over handel tussen de EU en het VK. Dit betekent dat EU exporteurs hun complete toeleveringsketen moeten nalopen om te kijken of er VK onderdelen verwerkt zijn en of dat gevolgen heeft voor de preferentiële oorsprong voor de handel met landen waarmee dergelijke akkoorden zijn gesloten zoals Canada en Japan. Ook zal BTW worden geheven op goederen die vanuit het VK het EU BTW-gebied binnen komen en zullen goederen die dat gebied verlaten worden vrijgesteld van BTW heffingen. Tevens zullen goederen die de EU binnenkomen vanuit het VK moeten voldoen aan EU-regels en omgekeerd zullen goederen die vanuit de EU naar het VK gaan aan VK-regels moeten voldoen. Voor wat betreft producten die de volksgezondheid of het milieu raken, zoals bijvoorbeeld medische apparaten, zullen de regels van toepassing worden die voor elk derde land gelden.

B. Diensten

Vanaf 1 januari 2021 maakt het VK geen onderdeel meer uit van de interne markt, ook voor wat betreft diensten. De Commissie geeft specifiek aan dat autorisaties die zijn gegeven voor het verlenen van diensten binnen de EU vanaf 1 januari 2021 niet meer geldig zullen zijn in het VK.

Financiële dienstverlening

De EU en het VK kunnen in principe op een aantal deelterreinen elkaars financiële regelgeving en toezicht als equivalent bestempelen, waardoor op een beperkt(er) aantal terreinen markttoegang mogelijk zou kunnen blijven zoals nu het geval is (zonder aparte volwaardige vergunning).

In de politieke verklaring was het streven van beide partijen opgenomen om de wederzijdse equivalentiebeoordelingen af te ronden voor 30 juni 2020, maar de Commissie geeft aan dat het VK rond die tijd maar op 4 van de 28 uitgestuurde vragenlijsten had gereageerd.

Transport

Als het VK geen deel meer uitmaakt van de interne markt, heeft dit gevolgen voor EU spoor-, lucht- en wegvervoerders die vervoersdiensten in het VK aanbieden en vice versa. De Commissie stelt dat de mogelijkheden en voorwaarden voor EU- en VK-vervoerders om na 1 januari transportdiensten tussen de EU en het VK aan te bieden afhangen van de onderhandelingen tussen de EU en VK over het toekomstig partnerschap, o.m. wat betreft de benodigde licenties, certificaten en vergunningen om hun vervoersdiensten aan te bieden.

Voor wegvervoer verwijst de Commissie naar de beschikbaarheid van CEMT-vergunningen voor het geval er geen akkoord tot stand komt. Alhoewel het CEMT-systeem de eerste gevolgen van een NO Deal kan opvangen, is het de vraag of het aantal CEMT-vergunningen toereikend is voor de totale vervoerstroom.

Erkenning van beroepskwalificaties

Bij een No Deal zal niet langer sprake zijn van vereenvoudigde of automatische erkenning van beroepskwalificaties voor Britse burgers in de EU of voor EU burgers met een kwalificatie behaald in het VK. Erkenning zal na het aflopen van de overgangsperiode plaatsvinden op basis van nationale regelgeving. Wel zullen kwalificaties die voor het aflopen van de overgangsperiode reeds erkend zijn, geldig blijven.

C. Energie

Bij een No Deal kan het VK niet meer deelnemen aan specifieke EU-platforms. Dit houdt in dat het gebruik van elektriciteits- en gasverbindingen gewoon in stand blijft, maar dat de handel niet meer kan plaatsvinden middels speciale Unieplatforms. De Commissie adviseert bedrijven en overheden in de EU-lidstaten zich voor te bereiden op de nieuwe situatie.

D. Reizen en toerisme

De Commissie geeft aan dat na de overgangsperiode VK-reizigers als derdelanders zullen worden behandeld. Voor kort verblijf (maximaal 90 dagen) hebben deze reizigers op basis van reciprociteit geen visum nodig. Reizen tussen de EU en het VK zal veranderen, voor wat betreft onder meer het reizen met (huis)dieren, rechten van passagiers en de geldigheid van rijbewijzen.

E. Mobiliteit en sociale zekerheid

De Commissie geeft aan dat de mogelijkheden voor mobiliteit van personen na het aflopen van de overgangsperiode veranderen voor diegenen die niet onder de bepalingen van het terugtrekkingsakkoord vallen. Dit raakt groepen die pas na de overgangsperiode in een grensoverschrijdende situatie met het VK terechtkomen, bijvoorbeeld studenten, werknemers en gepensioneerden.

Voor EU-burgers die gebruik zullen maken van een vorm van mobiliteit in het kader van de nieuwe regeling van het VK, zal de huidige coördinatie van de socialezekerheidsstelsels waarin de Unieregelgeving voorziet, ophouden te bestaan. Hetzelfde zal voor onderdanen van het VK in de EU gelden, tenzij zij vallen onder specifieke regels van de Unie voor onderdanen van derde landen. Er zal geen sprake zijn van de huidige uitgebreide EU grensoverschrijdende sociale zekerheidsbescherming, aangezien die EU regels niet langer van toepassing zullen zijn. Zelfs in het kader van een toekomstige partnerschapsovereenkomst met het Verenigd Koninkrijk zouden slechts bepaalde socialezekerheidsrechten mogelijk kunnen worden gewaarborgd. Welke voorwaarden precies van toepassing zullen zijn, is afhankelijk van het resultaat van de onderhandelingen tussen de EU en het VK over het toekomstige partnerschap, bijvoorbeeld inzake ziektekosten of pensioenrechten.

F. Ondernemingsrecht en civielrecht

De Commissie adviseert VK ondernemingen met branches in de EU de nodige stappen te zetten indien zij een EU onderneming willen worden, anders worden zij automatisch derde landen ondernemingen. Dit geldt in principe niet voor dochterondernemingen. Verder benadrukt de Commissie dat grensoverschrijdende erkenning en tenuitvoerlegging van vonnissen niet meer automatisch het geval is. Ondernemingen zullen zich ervan bewust moeten zijn dat vonnissen uit het VK na de overgangsperiode niet meer zo gemakkelijk in de EU ten uitvoer kunnen worden gelegd als voorheen. Wel zijn in het terugtrekkingsakkoord afspraken gemaakt over het aanwijzen van de bevoegde staat en rechter in lopende zaken.

G. Data, digitaal en intellectuele eigendomsrecht

De Commissie waarschuwt voor veranderingen vanaf 1 januari 2021 op het terrein van intellectueel eigendom. Voor bescherming in het VK zijn aanvullende maatregelen vereist. Onder het terugtrekkingsakkoord vallen alleen bestaande rechten voor onder meer merken, design, kwekersrecht en beschermde oorsprongsbenamingen.

Voor wat betreft data schrijft de Commissie dat persoonlijke gegevens ook na 31 december 2020 met het VK kunnen worden uitgewisseld als voldaan wordt aan de algemene Verordening gegevensbescherming en de Richtlijn rechtshandhaving. Hiervoor bestaan meerdere opties, onder meer een eenzijdig adequaatheidsbesluit van de Commissie dat aangeeft dat het niveau van gegevensbescherming in het VK voldoende is. In de Mededeling roept de Commissie het bedrijfsleven en overheden echter op om, onafhankelijk van een adequaatheidsbesluit, de nodige voorbereidingen te treffen om te verzekeren dat de gegevens die met het VK worden uitgewisseld voldoen aan de EU beschermingsvereisten.

H. Internationale overeenkomsten van de Europese Unie

Per 1 januari 2021 valt het VK ook niet langer onder overeenkomsten die gesloten zijn door de Unie, zoals vrijhandelsverdragen en bilaterale overeenkomsten met betrekking tot vliegverkeer en luchtvaartveiligheid. Multilaterale overeenkomsten waarbij het VK op eigen titel lid is, blijven van kracht. Als voorbeeld noemt de Commissie dat het VK op eigen titel lid zal blijven van de Wereldhandelsorganisatie (WTO).

De Mededeling van de Commissie maakt in ieder geval duidelijk hoe ontzettend omvangrijk de gevolgen van de Brexit zijn, helemaal nu het No Deal scenario met de dag dichterbij komt. [Op 21 augustus informeerde Minister Blok daarom ook de Nederlandse Tweede Kamer over de EU "readiness" maatregelen en de Nederlandse aandachtspunten.](#)